

O'zbekiston Ekologik
partiyasi

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY MAJLISI QONUNCHILIK PALATASI

O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Qonunchilik palatasining
Iqlim o'zgarishi oqibatlarini kamaytirish va "yashil" iqtisodiyotga
o'tishni tezlashtirish masalalari bo'yicha komissiyasi

O'zbekiston Ekologik partiyasi fraksiyasi

"Yashil iqtisodiyot va taraqqiyot" ijtimoiy – iqtisodiy, siyosiy, ilmiy – ommabop jurnal

**“YASHIL IQTISODIYOT VA EKOLOGIK BARQAROR
RIVOJLANISHDA ILG'OR MUHANDISLIK MAKTABLARINI
SHAKLLANTIRISH MUAMMOLARI”
Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi**

2025-YIL 3-DEKABR

**Republican Scientific–Practical Conference
“CHALLENGES IN DEVELOPING ADVANCED ENGINEERING
SCHOOLS FOR GREEN ECONOMY AND ENVIRONMENTAL
SUSTAINABILITY”**

3 DECEMBER 2025

**Республиканская научно-практическая конференция
«ПРОБЛЕМЫ ФОРМИРОВАНИЯ ПЕРЕДОВЫХ
ИНЖЕНЕРНЫХ ШКОЛ В РАЗВИТИИ ЗЕЛЁНОЙ
ЭКОНОМИКИ И ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ УСТОЙЧИВОСТИ»**

3 ДЕКАБРЯ 2025 ГОДА

10-MAXSUS SON

Toshkent — 2025

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

*Elektron nashr. 102 sahifa.
2025-yil, dekabr*

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoira Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan

Abdurakhmanov Kalandar Khodjavevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor

Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate

Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society

Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Kalonov Mukhiddin Bakhriddinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences

Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor

Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor

Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor

Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor

Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)

Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)

Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor

Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan

Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan

Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor

Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences

Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer

Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor

Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)

Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)

Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow))

Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor

Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)

Mirzaliyev Sanjar Makhmatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE

Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI

Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilkhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Khusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Rakhimovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

OLIY TA'LIMDA EKO-TURIZMNI RIVOJLANTIRISH ORQALI OROLBO'YI HUDUDINING EKOLOGIK BARQARORLIGINI MUSTAHKAMLASH.....	7
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich	
“YASHIL ENERGETIKA” – O‘ZBEKISTONNING YASHIL VA SOG‘LOM KELAJAGI IQTISODIYOTIMIZNING YANGI DRAYVERI.....	10
Abdushukur Hamzayev	
BARQAROR RIVOJLANISH MAQSADLARIGA ERISHISHDA EKOLOGIK MADANIYATNING AHAMIYATI.....	12
Xodjayeva Mohira Mirzaxmadovna	
QAYTA TIKLANUVCHI YASHIL ENERGIYA: BARCHA UCHUN MUHIM MASALA.....	15
Muxiddin Kalonov	
“YASHIL IQTISODIYOT”GA O‘TISH ASOSIDA “YASHIL O‘SISHNI” TA‘MINLASH: MUOMMO VA YECHIMLAR	19
Makhmudov Nosir Makhmudovich	
YASHIL OBLIGATSIYALAR: IQTISODIY FAOLLIK VA HISOB YURITISHNING DOLZARB MASALALARI	23
Norboy G‘anievich Karimov	
YASHIL IQTISODIYOTGA O‘TISHDA ILG‘OR MUHANDISLIK MAKTABLARI VA TEXNOPARKLARNING AHAMIYATINI AKADEMIK TA‘LIM JIHATIDAN TAKOMILLASHTIRISH.....	26
Sanjarbek Mirzaliyev Maxamatjon o‘g‘li	
INDUSTRIYAL SANOAT EHTIYOJLARIGA MOS, INNOVATSIYALAR YARATISHGA QODIR MUHANDISLARNI TAYYORLASHDA ILG‘OR MUHANDISLIK MAKTABLARI VA “YASHIL” IQTISODIYOT INTEGRATSIYASINING STRATEGIK AHAMIYATI.....	28
Sherzod Qurbonov	
YASHIL BUXGALTERIYA VA YASHIL MOLİYANI RIVOJLANTIRISHNING STRATEGIK DOLZARBLIGI.....	31
Tulyaganov Abdumalik Abdiraximovich	
EKOLOGIK BARQARORLIKNI TA‘MINLASHDA YASHIRIN IQTISODIYOTNING IJTIMOY-IQTISODIY TAHLILI	34
Mavlyanov Muzaffar Yusupovich	
YASHIL MOLİYAVIY INNOVATSIYALAR VA ULARNING EKOLOGIK INFRATUZILMA MODERNIZATSIYASIDAGI ROLI.....	37
Tursunkulova Gulchiroy Burxonovna	
РОЛЬ ФИНАНСОВОЙ ИНКЛЮЗИИ В ОБЕСПЕЧЕНИИ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОЙ УСТОЙЧИВОСТИ ДО 2030 ГОДА.....	40
Алимова Азиза Шерзатовна	
SANOATDA YASHIL ENERGIYADAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA MARKETING YONDASHUVLAR.....	46
Abdullaev Elörbek Odiljon o‘gli	
MODA SANOATIDA YASHIL MARKETING VA ISTE‘MOLCHILARNING EKOLOGIK ONGINI RIVOJLANTIRISH.....	50
Ahmadjonova Rayhona Jasurbek qizi	
YASHIL ERP TIZIMLARINING KORXONALARDA BARQAROR RIVOJLANISH VA MARKETING SAMARADORLIGIGA TA‘SIRI	54
Azizov Abdulla Abdisalamovich	
OLIY TA‘LIM MUASSASALARINI INNOVATSION MENEJMENT ASOSIDA YASHIL MARKETINGDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYANI QO‘LLASH	58
Boltayeva Sitora Mirdjonovna	

HUDUDLARARO IJTIMOY TENGLIKNI TA'MINLASHDA YASHIL MARKETING INSTRUMENTLARINING AHAMIYATI	62
Ibrohimov Baxtrom Bog'dirovich	
OLIY TA'LIMDA YASHIL INNOVATSIYALARNI TARG'IB QILISH ORQALI XORIJIY TALABALAR OQIMINI OSHIRISH	66
Isamuqometov Shukurullo Asotullayovich	
YASHIL INNOVATSIYALAR ASOSIDA AGROMARKETING STRATEGIYASINI ISHLAB CHIQISH VA MEVA SABZAVOT BOZORIDAGI NARX BARQARORLIGI MODELI	70
Isroilov Abdurashid Abduraxmanovich	
RAQAMLI IQTISODIYOTDA MIJOZLAR BILAN YASHIL RAQAMLI ALOQALARNI SHAKLLANTIRISH STRATEGIYALARI.....	75
Mirziyodova Gulnozaxon Ayubxon qizi	
SUN'IY INTELLEKT ASOSIDAGI BILIMLARNI BAHOLASH TIZIMLARI VA ULARNING RAQAMLI IQTISODIYOTGA MOSLASHGAN ILG'OR YONDASHUVLARI	78
Radjabov Bunyod Abduxalilovich	
RAQAMLI IQTISODIYOTDA MIJOZLAR BILAN YASHIL RAQAMLI ALOQALARNI SHAKLLANTIRISH STRATEGIYALARI.....	82
Mirziyodova Gulnozaxon Ayubxon qizi	
TO'QIMACHILIK SANOATIDA SUN'IY TOLALARDAN FOYDALANISHDA BARQAROR TA'MINOT ZANJIRI BOSHQARUVINI TAKOMILLASHTIRISH	85
Raximov Furqat Jalolovich	
TIJORAT BANKLARIDA OMONAT HAJMINI OSHIRISHDA RAQAMLI MARKETING VOSITALARINING ROLI	89
Raximov Shoxrux Furqatovich	
PAXTA TO'QIMACHILIK KLASTERLARIDA YASHIL MARKETING STRATEGIYALARINI JORIY ETISH VA ULARNING SAMARADORLIGINI BAHOLASH	93
Tadjiev Sa'dulla Muhitdinovich	
QISHLOQ XO'JALIGI MAHSULOTLARI BOZORLARIDA YASHIL INNOVATSIYALAR ASOSIDA DIVERSIFIKATSIYA MARKETING STRATEGIYASINING SAMARADORLIGINI BAHOLASH.....	97
Xudayberganov Jasur Baxodirovich	

INDUSTRIYAL SANOAT EHTIYOJLARIGA MOS, INNOVATSIYALAR YARATISHGA QODIR MUHANDISLARNI TAYYORLASHDA ILG'OR MUHANDISLIK MAKTABLARI VA "YASHIL" IQTISODIYOT INTEGRATSIYASINING STRATEGIK AHAMIYATI

Sherzod Qurbonov

Toshkent shahridagi Turin Politehnika universiteti magistri

Annotatsiya. Mazkur maqolada globallashtirish sharoitida O'zbekistonda ilg'or muhandislik maktablarini rivojlantirishning strategik ahamiyati, ular orqali sanoatning raqobatbardoshligini oshirish hamda "yashil iqtisodiyot"ga o'tish jarayonini jadallashtirish masalalari yoritilgan. Industriya 4.0 davrida innovatsiyalar, sun'iy intellekt, nanoinjeneriya, energiya tejamon texnologiyalar va intellektual ishlab chiqarish tizimlari iqtisodiy o'sishning bosh drayveri sifatida ko'rilmogda. Shuning uchun muhandislik ta'limini texnoparklar, xususiy sektor, startaplar va ilmiy markazlar bilan chuqur integratsiya qilish zaruriyati asoslab berilgan. Maqolada ilg'or muhandislik maktablarining milliy texnologik brend yaratishdagi roli, tog'-kon sanoati uchun yuqori malakali kadrlar tayyorlashdagi o'rni, JST talablariga mos texnologik standartlarni joriy etishdagi ahamiyati keng tahlil qilingan. Tadqiqot natijalari O'zbekistonning innovatsion, ekologik barqaror va yuqori texnologiyali iqtisodiy modelga o'tishida muhandislar korpusi hal qiluvchi omil ekanini ko'rsatadi.

Kalit so'zlar: Industriya 4.0, ilg'or muhandislik maktablari, yashil iqtisodiyot, texnoparklar, innovatsiyalar, nanoinjeneriya, yuqori texnologiyalar, startaplar, texnologik brend, tog'-kon sanoati, JST standartlari, sun'iy intellekt, energiya tejamon texnologiyalar, intellektual ishlab chiqarish, raqobatbardoshlik.

Abstract. This article analyzes the strategic importance of developing advanced engineering schools in Uzbekistan within the context of globalization and the transition to Industry 4.0. In today's economy, innovation, artificial intelligence, nanotechnology, energy-efficient materials, and smart manufacturing systems serve as key drivers of growth and competitiveness. Therefore, integrating engineering education with technology parks, private industry, research laboratories, and start-up ecosystems is crucial. The paper highlights the role of advanced engineering schools in forming national technological brands, training highly qualified specialists for the mining sector, and ensuring compliance with international WTO technical and environmental standards. The findings demonstrate that a new generation of creative, innovation-oriented engineers forms the backbone of Uzbekistan's shift toward a high-tech, environmentally sustainable, and globally competitive economic model.

Key words: Industry 4.0, advanced engineering schools, green economy, technology parks, innovation, nanotechnology, high-tech manufacturing, start-ups, technological branding, mining engineering, WTO standards, artificial intelligence, energy-efficient technologies, smart industry, competitiveness.

Аннотация. В статье рассматривается стратегическая значимость развития в Узбекистане передовых инженерных школ в условиях глобализации и перехода к индустрии 4.0. В современной экономике инновации, искусственный интеллект, нанотехнологии, энергоэффективные материалы и интеллектуальные производственные системы становятся ключевыми драйверами роста. В этой связи обосновывается необходимость глубокой интеграции инженерного образования с технопарками, частным сектором, научно-исследовательскими лабораториями и стартап-экосистемами. Отдельное внимание уделено роли инженерных школ в формировании национального технологического бренда, подготовке высококвалифицированных кадров для горнодобывающей отрасли и обеспечении соответствия международным стандартам ВТО. Результаты исследования показывают, что именно творческое и инновационное инженерное поколение определяет переход Узбекистана к высокотехнологичной, экологически устойчивой и конкурентоспособной экономике.

Ключевые слова: Индустрия 4.0, передовые инженерные школы, зелёная экономика, технопарки, инновации, нанотехнологии, высокие технологии, стартапы, технологический бренд, горнодобывающая отрасль, стандарты ВТО, искусственный интеллект, энергоэффективные технологии, интеллектуальное производство, конкурентоспособность.

Globalashuv sharoitida jahon industrial sanoati mutlaqo yangi bosqichga — yuqori texnologiyalar, intellektual ishlab chiqarish va ekologik mas’uliyat ustuvor o‘rin tutadigan Industriya 4.0 davriga kirdi. Bu jarayonda texnologik taraqqiyotning asosiy harakatlantiruvchi kuchiga aylanayotgan omil — innovatsiya yarata oladigan milliy muhandislar salohiyatidir.

Prezident Shavkat Mirziyoyev ta’kidlaganidek, “endilikda iqtisodiyotning bosh harakatlantiruvchi kuchini bilim va texnologiya tashkil etadi”. Demak, mamlakatda yangi industrial sanoat siyosatini amalga oshirish, global raqobatga chiqish, yuqori qo‘shimcha qiymat shakllantirish va iqtisodiyot barqarorligini ta’minlashning bosh drayveri — ilg‘or muhandislik va innovatsion tafakkurdur.

Shu nuqtai nazardan, O‘zbekistonda ilg‘or muhandislik maktablarining tashkil etilishi va ularni jadal kengaytirish nafaqat malakali muhandis kadrlarni tayyorlashni, balki milliy taraqqiyotning strategik ustunini shakllantirishni anglatadi. Mazkur maktablar yoshlarni zamonaviy nazariya va amaliy ko‘nikmalar bilan qurollantirish barobarida, nano-haullar yaratish, energiya tejavchi materiallar ishlab chiqish, ekologik xavfsiz texnologiyalar uyg‘unligini ta’minlashga qodir “yashil innovatsiya” yondashuvini shakllantiradi. Boshqacha qilib aytganda, bu ta’lim maskanlari faqat muhandislikni emas, balki yangi sivilizatsiyani belgilayotgan texnologik fikrlash madaniyatini tarbiyalaydi.

Ilg‘or muhandislik maktablari ta’lim dasturlarining “yashil iqtisodiyot” bilan chuqur integratsiya qilinishi — zamonning strategik talabi. Chunki kelajak iqtisodiyoti ishlab chiqarish hajmi bilan emas, balki resurs tejamliligi, karbon izinini kamaytirish, sun‘iy intellekt, raqamli industriya, nanoinjeneriya va IT tizimlari orqali samaradorlikni oshirish bilan belgilanadi.

Bunday sharoitda milliy muhandis kadrlar o‘z sohasida faqat ijrochi emas, balki yaratuvchi, innovatsiya muallifi va texnologiya ishlab chiquvchisi maqomiga ko‘tariladi. Shu bois muhandislikni oddiy kasb sifatida emas, balki vatanparvarlikning yuksak ko‘rinishi sifatida anglash muhimdir. Chunki har bir yaratilgan texnologiya — mamlakatning iqtisodiy mustaqilligi, raqobatbardoshligi va mustahkam sanoat poydevorining timsolidir.

Zamonaviy iqtisodiyotda yuqori qo‘shimcha qiymatning asosiy qismi aynan injiniring tafakkuridan yaratiladi:

- mikroelektronika va chipsizlik;
- robototexnika va avtomatlashtirilgan ishlab chiqarish;
- raqamli sensorlar, datchiklar, nanoantennalar;
- energiya tejamkor uskunalar va gibrid materiallar;
- suv, havo va energiya oqimini intellektual boshqaruvchi “aqlli tizimlar”.

Bu mahsulotlarning har biri milliardlab qo‘shimcha qiymat yaratar ekan, iqtisodiyotga uzoq muddatli strategik barqarorlik beradi. Shuni alohida ta’kidlash joizki, O‘zbekistonning kelajak sanoati aynan shunday intellektual mahsulotlar, nanohaullar, ilg‘or texnologik uskunalar va milliy muhandislar safidagi yangilik yaratuvchi avlod tomonidan belgilanadi.

Ilg‘or muhandislik maktablarining afzalliklari shundaki, ular:

- korxonalar bilan yaqin integratsiyada ishlaydi, talabalarni ishlab chiqarishning haqiqiy muhitiga olib kiradi va nazariya hamda amaliyot o‘rtasidagi uzilishni bartaraf etadi;
- startaplar, tadqiqot laboratoriyalari va innovatsion klasterlar orqali yoshlarni ilmiy jarayonning to‘liq ishtirokchisiga aylantirib, ularda tadqiqotchilik madaniyati va yaratuvchanlik tafakkurini rivojlantiradi;
- xalqaro standartlar (ABET, EUR-ACE) asosida mutaxassislar tayyorlab, yuqori malakani kafolatlaydi va ularning global mehnat bozorida raqobatbardoshligini oshiradi;
- “yashil texnologiyalar”, “karbon neytral sanoat”, “aqlli energetika” va “nanoinjeneriya” yo‘nalishlarini yagona o‘quv platformasiga birlashtirib, kelajak sanoatining intellektual avlodini voyaga yetkazadi.

Shu bois, ilg‘or muhandislik maktablarini rivojlantirish mamlakat iqtisodiyotida endilikda bosh omilga aylanmoqda. Chunki kelajakda har bir innovator-muhandis — bu Vatan uchun yaratuvchi, iqtisodiy mustaqillikni ta’minlovchi, strategik texnologik salohiyatni shakllantiruvchi shaxsdir.

O‘zbekiston taraqqiyotining yangi strategik bosqichida muhandislik — bu sanoat poydevori, iqtisodiy o‘shish lokomotivi va yuqori qo‘shimcha qiymat yaratuvchi asosiy kuch sifatida namoyon bo‘lmoqda.

Ilg‘or muhandislik maktablari — O‘zbekistonning industrial taraqqiyoti, texnologik mustaqilligi va “yashil iqtisodiyot”ga o‘tish jarayonining markaziy bo‘g‘ini hisoblanadi. Mazkur maktablar orqali tayyorlanayotgan yangi avlod muhandislari global texnologik o‘zgarishlarga mos, innovatsion fikrga ega, nanoqurilmalar yaratish, ekologik mas’uliyatni anglash va ilg‘or injiniring kompetensiyalarini puxta egallagan bo‘ladi.

Eng muhimi, muhandislikni vatanparvarlik darajasiga ko‘tarish orqali mamlakatda intellektual yaratuvchanlik madaniyati shakllanadi. Bu esa yuqori qo‘shimcha qiymat yaratuvchi mahsulotlar ishlab chiqarish, texnologik salohiyatni oshirish va milliy iqtisodiyotni barqaror rivojlantirishda hal qiluvchi omilga aylanadi.

O‘zbekistonda tashkil etilgan ilg‘or muhandislik maktablari bugungi globalashuv jarayonida nafaqat zamonaviy kadrlar tayyorlashning yangi shakli, balki mamlakatning texnologik mustaqilligi va industrial rivojining strategik tayanchiga aylanib bormoqda. Bozor iqtisodiyoti, raqobat muhiti va “yashil texnologiyalar”ga o‘tish talablari kuchaygan bir sharoitda bu maktablarning salohiyatini kengaytirish alohida dolzarblik kasb etadi.

Avvalo, ilg'or muhandislik maktablarini yirik texnoparklar, innovatsion markazlar va tarmoq ilmiy institutlari bilan chuqur integratsiya qilish ta'lim va sanoat o'rtasidagi uzviy bog'liqlikni kuchaytiradi. Texnoparklar bilan hamkorlik yoshlar uchun real startap muhiti yaratib, yangi materiallar, energiya tejamkor uskuna va sensorlar, shuningdek, nanoqurilmalar bo'yicha tajribalar o'tkazish imkoniyatlarini kengaytiradi. Bunday tizimli yondashuv ta'lim jarayonini nazariy kurslardan amaliy innovatsiya platformasiga aylantiradi.

Shu bilan birga, xususiy sektor bilan keng ko'lamli integratsiya injiniring ta'limining bozor talablari bilan uyg'unlashuvini ta'minlaydi. Korxonalar o'quv dasturlarining shakllanishida ishtirok etishi natijasida talabalar ishlab chiqarishdagi real vazifalarni hal etishga kirishadi, amalga oshirilgan loyihalar esa bevosita sanoatga tatbiq etiladi. Muhandislik ta'limining investitsiya dasturlari bilan bog'lanishi, mahalliy va xorijiy investorlarni jalb etish hamda tadqiqot va ishlanmalarning tijoratlashtirilishi yuqori qo'shimcha qiymatga ega mahalliy mahsulotlar yaratish uchun zamin hozirlaydi.

O'zbekiston uchun eng muhim yo'nalishlardan yana biri — milliy texnologik brendni rivojlantirish va zamonaviy dastgohlarni mahalliy ishlab chiqarishni jadallashtirishdir. Mahalliy muhandislar tomonidan ishlab chiqilgan dastgohlar, robotlashtirilgan liniyalar, datchiklar, intellektual boshqaruv tizimlari va yuqori texnologiyali qurilmalar ichki bozorda importni qisqartiradi, tashqi bozorda esa "Made in Uzbekistan Tech" kabi milliy texnologik brendning shakllanishiga xizmat qiladi. Sifatli, ekologik toza mahsulotlarning yuqori qo'shimcha qiymatga ega bo'lishi esa milliy iqtisodiyotning barqaror o'sishini ta'minlaydi.

Muhandislik salohiyatini rivojlantirish ayniqsa tog'-kon sanoati uchun nihoyatda muhim. Mamlakatdagi mis, uran, oltin, polimetall va redkozemel metallarni qazib olish jarayonlarini zamonaviy, xavfsiz va yuqori samarali texnologiyalar asosida olib borish, qazib olingan xom ashyoni chuqur qayta ishlash, undan yuqori texnologiyali tayyor mahsulotlar ishlab chiqarish — bularning barchasi yuqori malakali muhandislarni talab qiladi. Tog'-kon tarmog'ida robototexnika, intellektual monitoring, avtomatlashtirilgan qazib olish tizimlari, geotexnologiya va xavfsizlik muhandisligi yo'nalishlarining rivoji bevosita zamonaviy muhandislik maktablari faoliyati bilan chambarchas bog'liq.

Bu jarayonlarning yana bir muhim jihati — O'zbekistonning Jahon savdo tashkiloti (JST)ga qo'shilishi bilan bog'liq. JSTga a'zo davlatlar mahsulot sifati, texnologiya standartlari va ekologik me'yorlarga qat'iy amal qilish majburiyatiga ega. Bunday sharoitda raqobatbardosh sanoatni shakllantirish, xalqaro talab va standartlarga javob beradigan mahsulotlar ishlab chiqarish, sifat nazoratini yuqori darajada yo'lga qo'yishning asosiy tayanchi — malakali muhandislar korpusidir. Qisqacha aytganda, JSTga a'zo davlatning iqtisodiy raqobatbardoshligini belgilovchi asosiy kuch — innovatsiya yarata oladigan, texnologik jarayonlarni optimal boshqara oladigan, xalqaro standartlar bilan ishlashni biladigan muhandislaridir.

Xulosa qilib aytganda, ilg'or muhandislik maktablarini texnoparklar, xususiy sektor hamda investitsiya dasturlari bilan chuqur integratsiya qilish, milliy texnologik brendlarni rivojlantirish va zamonaviy dastgohlarni mahalliy ishlab chiqarishni jadallashtirish O'zbekistonning texnologik mustaqilligi, sanoat modernizatsiyasi va JSTdan keyingi bosqichlardagi barqaror rivojlanishi uchun hal qiluvchi ahamiyatga ega. Chunki kelajak iqtisodiyoti uchun tayanch vazifasini bajaradigan asosiy kuch — bu yaratuvchi, innovatsiya muallifi va milliy texnologik salohiyatni shakllantiruvchi muhandislar avlodidir.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. PF-60-son Farmon (2022). Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi 2022–2026. <https://lex.uz/docs/5841063>
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni, 05.10.2020 yildagi PF-6079-son. <https://lex.uz/docs/-5030957>
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining qarori, 08.09.2025 yildagi PQ-278-son. <https://lex.uz/docs/-7732492>
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining qarori, 27.07.2017 yildagi PQ-3153-son. <https://lex.uz/docs/-3287688>
5. Mirziyoyev, Sh. M. (2021). Prezident nutqlari va rasmiy bayonotlar to'plami. <https://president.uz>
6. WEF – World Economic Forum (2021). The Future of Jobs Report. <https://www.weforum.org/reports/the-future-of-jobs-report-2021>
7. WEF – Klaus Schwab (2016). The Fourth Industrial Revolution. <https://www.weforum.org/about/the-fourth-industrial-revolution-by-klaus-schwab>
8. UNEP – United Nations Environment Programme (2023). Green Economy Report. <https://www.unep.org/resources>

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2025. № 10-maxsus son

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>

ISBN 978-9910-8407-4-6

9 789910 840746